

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

**ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
025 «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»
на основі повної загальної середньої освіти**

Схвалено Вченою радою Інституту мистецтв
Протокол № 2 від «26» лютого 2021 р.

Голова Вченої ради
Інституту мистецтв

 проф. Я.В.Сверлюк

Схвалено навчально-методичною комісією
Інституту мистецтв. Протокол №2 від 24 лютого 2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
Інституту мистецтв

 доц. О.К.Никон

Голова фахової атестаційної комісії

 проф. Я.В.Сверлюк

Укладачі: проф. Я.В.Сверлюк
проф. С.Ф.Мельничук
проф. Б.Й.Столярчук

Рівне – 2021

Програма творчого конкурсу для вступників на навчання за спеціальністю 025 «музичне мистецтво» на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти / Я.В.Сверлюк, С.Ф.Мельничук, Б.Й.Столярчук – Рівне: РДГУ, 2021. - 9 с.

Розробники:

Сверлюк Я.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри духових та ударних інструментів, директор Інституту мистецтв РДГУ;

Мельничук С.Ф. Народний артист України, професор, завідувач кафедри народних інструментів Інституту мистецтв РДГУ;

Столярчук Б.Й., Заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ.

Рецензент:

Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».

Розглянуто на засіданні Вченої радою Інституту мистецтв (протокол № 2 від 26 лютого 2021 року).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	9
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчий конкурс проводиться з метою перевірки та оцінювання здібностей вступника до творчої діяльності за напрямками. Принципово важливим є виявлення вступників, спроможних під час навчання в РДГУ досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання та уміння для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва. Вступники повинні також виявити відповідну фахову придатність, мати досвід участі у різноманітних концертних заходах, тобто мати певну довузівську підготовку з відповідного напрямку.

Вступники, які обрали кваліфікації «Бакалавр мистецтва, артист, керівник фольклорного ансамблю», «Бакалавр мистецтва, диригент народного оркестру, артист оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, диригент хору, артист хору», «Бакалавр мистецтва, диригент духового оркестру, артист оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, артист оркестру (ансамблю), диригент естрадного оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, артист-вокаліст», «аранжувальник, аудіотехнолог» повинні мати творчі здібності, необхідні знання у галузі музичного мистецтва, зокрема обраного ним жанру.

Під час творчого конкурсу вступник повинен виявити **уміння**:

– грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;

– виявляти специфічні особливості музичної форми виконуваних вступником під час випробування творів;

– співати, рухатися та танцювати під музику під час творчого конкурсу (для вокалістів), грамотно відповідати на запитання з теорії та історії вітчизняного і світового музичного мистецтва;

– темпо-метро-ритмічного володіння виконавською технікою при виконанні музичних творів;

– володіння засобами музичної виразності звуку, тембру, голосу.

Перед творчим конкурсом вступники повинні пройти попередні консультації, на яких узгоджується обраний для виконання репертуар, питання технічного забезпечення музичного супроводу виконання інструментальних та вокальних творів.

Під час творчого конкурсу вступник повинен виявити загальну ерудицію в питаннях музичного мистецтва та володіти елементарними музичними знаннями. Також звертається увага на сценічні дані вступника, його внутрішнє бачення. Предметна екзаменаційна комісія має право давати вступникові завдання, які не виходять за межі запропонованої програми.

Вступники, які мають роботи з композиції, обробки, оркестровки, аранжування музичних творів, можуть представити їх екзаменаційній комісії.

Порядок проведення творчого конкурсу:

- допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності екзаменаційного листа та документа, який засвідчує особу (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступникам, дозволяється брати з собою необхідні для творчих конкурсів предмети (напр. костюми, диски із записами фонограми для вокалістів тощо), перелік яких рекомендований предметною екзаменаційною комісією, що проводить вступні випробування; присутність сторонніх осіб (батьків, викладачів, які не є членами відповідної екзаменаційної комісії) на вступному випробуванні заборонена;
- зміни у складі екзаменаційних комісій дозволяються тільки на підставі наказу ректора;
- вступне випробування проводять не менше двох екзаменаторів, які оцінюють відповідь вступника, засвідчуючи її своїми підписами в аркуші усної відповіді, аркуші

результатів вступних випробувань (екзаменаційному листі) та экзаменаційній відомості;

- голова экзаменаційної комісії засвідчує своїм підписом кожен з цих документів;
- аркуші усної відповіді та экзаменаційні листи голови экзаменаційних комісій повертають головам відбіркових комісій після вступного випробування в день його проведення;
- экзаменаційні відомості повертаються до приймальної комісії у день проведення вступного випробування, про що зазначається у журналі їх видачі і підтверджується підписом голови экзаменаційної комісії;
- допуск вступників до вступних випробувань здійснюється за умов наявності аркуша результатів вступних випробувань (екзаменаційного листа);
- вступні випробування проводяться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступникам, які беруть участь в усних вступних випробуваннях, дозволяється мати при собі тільки ручку;
- вступники отримують тільки один комплект экзаменаційних завдань; заміна завдань не дозволяється;
- вступники мають право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань;
- під час вступних випробувань не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами;
- запис відповіді на экзаменаційні завдання здійснюється в аркуші усної відповіді, під якою ставиться підпис вступника, голови та членів экзаменаційної комісії;
- вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного вступного випробування з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання вступних випробувань не дозволяється.

Знання і уміння вступників оцінюються членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора РДГУ, за шкалою оцінок від 1 до 200 балів відповідно до повноти і правильності відповіді на кожне з питань.

Час, відведений на проведення вступного випробування в усній формі (відповідно до наказу МОН України від 27 серпня 2002 року № 450) – 0,25 год. на одного вступника.

Порядок оцінювання творчого конкурсу.

Оцінювання результатів творчого конкурсу вступників на вступному випробуванні здійснюється членами предметної екзаменаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою оцінок від 100 до 200 балів. Оцінка за творчий конкурс обчислюється як середнє арифметичне отриманих балів за кожну сесію конкурсу, яких є дві. Вступники, які отримали оцінку нижче 100 балів на одній з них, не допускаються до участі у наступній сесії творчого конкурсу та конкурсному відборі на навчання.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Творчий конкурс складається з двох етапів:

I. Виконання двох різнохарактерних творів.

Бажано, щоб програму виступу склали зразки класичної, сучасної української, та зарубіжної музики. Виконувати на пам'ять твори повинні різнитися між собою за змістом та жанром, що надає можливість об'єктивно виявити уміння та здібності вступника.

II. Слуховий аналіз та інтонування.

Завданнями цього етапу є:

- виявлення знань з елементарної теорії музики (побудова, та інтонування інтервалів, ладів, тризвуків та домінантового септакорду з оберненням);
- сольфеджування з листа номерів зі збірників "Сольфеджіо" М.Ладухіна, В.Фліса, П.Драгомірова, Я.Якуб'яка, Ф.Колесси "Шкільний співаник" (в обсязі програми ДМШ);
- визначення на слух ладів, інтервалів, тризвуків або домінантсептакорду, його обернень та вміння їх проінтонувати.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Рівень компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності. I рівень – початковий, II рівень – середній, III рівень – достатній, IV рівень – високий.

**Таблиця відповідності
рівнів підготовки значенням 200-бальної шкали оцінювання I етапу творчого
конкурсу: виконання двох різнохарактерних творів**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий. Низький рівень навичок володіння музичним інструментом (вокалом), невизначеність у трактовці виконання творів, порушення відчуття форми, стилю, жанрових ознак. Серйозні і значні технічні помилки у відтворенні музичного матеріалу.	0-99	незадовільно
Середній. Наявність певного рівня навичок володіння музичним інструментом (вокалом), незначні текстові помилки, невпевненість у трактовці музичного стилю і	100-149	задовільно

формотворчих процесів, відсутність професійного туше.		
Достатній Виконання творів на музичному інструментів (спів) визначається адекватною трактовкою, динамічною градацією. Мають місце професійні навички володіння музичним інструментом (вокалом).	150-179	добре
Високий Технічна досконалість і художня виразність виконання творів на музичному інструменті (під час співу), сценічність, образність, бачення жанрово-стильових особливостей, яскравість інтерпретації.	180-200	відмінно

**Таблиця відповідності
рівнів підготовки значенням 200-бальної шкали оцінювання II етапу творчого
конкурсу: слуховий аналіз та інтонування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий. Вступник володіє знаннями з елементарної теорії музики на дуже низькому початковому рівні, не володіє музичною термінологією, невірно визначає на слух інтервали, акорди, лади, тощо. Інтонування голосом незадовільне, не володіє інструментом.	0-99	незадовільно
Середній. Вступник має середній рівень підготовки: допускає помилки у визначеннях, на слух визначає 50% запропонованого матеріалу. Низький рівень інструментальної підготовки, недостатньо володіє виразними засобами виконавства.	100-149	задовільно
Достатній Вступник має добру музично-теоретичну підготовку, але допускає неточності в одній з частин опитування (в усній теоретичній відповіді або у слуховому аналізі). Демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів. На достатньому рівні, при незначних недоліках, володіє засобами музичної виразності, демонструє достатній рівень виконавської техніки.	150-179	добре
Високий Вступник має високий показник знань теоретичного матеріалу та слухового аналізу; розкриває питання чітко та грамотно, що не потребує додаткових запитань. Переконливо і виразно демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів, розкриваючи музичний образ твору та демонструючи високий рівень технічної підготовки.	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Афонченко М. Українська хорова духовна музика: Хрестоматія з диригування / М. Афонченко. – Рівне: РДК, 1998. – 190 с.
2. Безбородова Л. А. Дирижирование: учебное пособие / Л. А. Безбородова – М.: Флінта, 2011. – 215 с.
3. Гапон Л. Волиняни-15. Навчально-репертуарний збірник / Л. Гапон – Рівне, 2010. – 120 с.
4. Дзвінка Р.І. Виховання майбутніх учителів засобами українського музичного фольклору / Р.І. Дзвінка. – Рівне, Бердянськ: Овід, 2008. – 253 с.
5. Етнокультурна спадщина Полісся. Вип. 5 / Упоряд. В.П. Ковальчук. – Вип. V. – Рівне: Перспектива, 2004. – 302 с.
6. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика): Навчальний посібник / А.І. Іваницький – К.: Заповіт, 1997. – 392 с.
7. Іваницький А. Український музичний фольклор. Підручник / А. Іваницький – Вінниця: Нова книга, 2004. – 320 с.
8. Іваницький, А. Українська народна музична творчість [Текст] : навч. посіб. / А. Іваницький; За ред. М.М. Поплавського. - К. : Муз. Україна, 1999. - 222 с.
9. Колесса Ф.[М.]. Ритміка українських народних пісень / Ф.[М.] Колесса – Львів: Накладом Наук. Т-ва ім. Шевченка. Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського, 1907. – 254 с.: нот. – Відб. із: Зап. Наук. Т-ва ім. Шевченка. – 1906-1907. – Т. 69, 71-74, 76.
10. Колеса Ф. М. Музикознавчі праці / Ф. М. Колеса [підгот. до друку, вступ. стаття і прим. С. Й. Грици]. – К. : Наукова думка, 1970. – 592 с.
11. Колеса Ф. Шкільний співаник у двох частих. З педагогічної спадщини композитора / Ф. Колеса [загальна редакція, післямова та примітки С.С. Процика]. – Київ : Музична Україна, 1991. – 224 с.
12. Колеса М. Основи техніки диригування / М. Ф. Колеса : [2 вид.]. – Київ : Музична Україна; 1973. – 198 с.
13. Колесса М. Хорові твори [Ноти] / М. Колесса; вступ. слово Н. Величко. – К. : Музична Україна, 2005. – 157 с.
14. Коломієць О. М. Хорознавство : навч. посіб. / О. М. Коломієць. – К. : Либідь, 2001. – 168 с.
15. Коллиер Дж. Становление джаза / Дж. Коллиер. – М., 1984. – 390 с.
16. Круль П.Ф. Східнослов'янська інструментальна культура: історичні витоки і функціонування: монографія / П.Ф.Круль. - Івано-Франківськ: Плай, 2006. – 160 с.
17. Кунин Э.И. Скрипач в джазе [Ноты] : методическое пособие / Э. И. Кунин. – М. : Советский композитор, 1988. – 78 с.
18. Леонтович М. Хорові твори / М. Леонтович – К.: Муз. Україна, 2005. – 376 с.
19. Макаров А.М. Світло українського бароко / А.М. Макаров - К.: Мистецтво, 1994. – 288 с:
20. Мархлевський Л. Практичні основи роботи в хоровому класі / Л. Мархлевський – К., 1986. – 96 с.
21. Мелодії древнього Нобеля: Науково-популярне видання / Записи, транскрипції та впоряд. Р.В. Цапун. – Рівне: Перспектива, 2003. – 128 с.
22. Музичний словник [Текст] / укл. З. Лисько. Музичне товариство імені М. Лисенка. - Репринт. вид. - Київ : Музична Україна, 1994. - 168 с.
23. Народна музика північної Рокитнівщини (за матеріалами експедиції 2001 року) / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. – 108 с.
24. Народно-інструментальне мистецтво: Наук.-метод. вид. №2 / Ред. О. Трофимчук; Редкол.: О. Степанов, Г. Турчин, С. Мельничук та ін. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 70с.

25. Народно-інструментальне мистецтво: Наук.-метод. вид. №3 / Ред. О. Трофимчук; Редкол.: О. Степанов, Г. Турчин, С. Мельничук та ін. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – 70 с.
26. Овчинников, Е.В. История джаза : учебник: в 2 вып. / Е.В. Овчинников. - М. : Музыка. - Вып.1. - 1994. – 238 с.
27. Осеннева М.С., Самарин В.А. Хоровой класс и практическая работа с хором [Текст] : учебник / Осеннева М.С., Самарин В.А. - М : Академия, 2003. - 192 с.
28. Особливості роботи з аматорським джазовим ансамблем “Диксиленд”. Метод. рекомендації / Упоряд. О.В.Сіончук. – Рівне: РДГУ, 2004. – 27 с.
29. Павлюченко С. Елементарна теорія музики [Текст] : посібник для муз. шкіл та училищ / С. Павлюченко. - К. : Музична Україна, 1997. - 160 с.
30. Пархоменко Т.П. Календарні звичаї та обряди Рівненщини: Матеріали польових досліджень /Т.П. Пархоменко. – Рівне: видавець Олег Зень, 2008. – 200с.
31. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Загальна теорія музики / Г. І. Побережна. - К: Вища школа, 2004. – 303 с.
32. Порадник для вступників на кафедру музичного фольклору: Навчально-методичний посібник / Упоряд. Р.І. Дзвінка, Ю.П. Рибак, Л.Д. Гапон. – Рівне, 2006. – 32 с.
33. Посвалюк В. Всеукраїнський брас-бюлетень: музичний журнал// Гільдія трубачів-професіоналів України. – К., № 1 – № 10, 1995-2004 р.
34. Сверлюк С.Я. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика [Текст]: монографія / Я.В.Сверлюк. – Рівне: РДГУ, 2007. – 235 с.
35. Сапожник О. Антологія української популярної естрадної пісні. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Ч.1. / О.В. Сапожник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 153 с.
36. Сапожник О. Антологія української популярної естрадної пісні. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Ч.2. / О.В. Сапожник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 165 с.
37. Сарджент У. Джаз. Генезис. Музыкальный язык. Эстетика пер. с англ. - М.: Музыка, 1987. - 296 с.
38. Смаглій Г. А. Основи теорії музики [Текст] : підручник для муз. училищ / Г.А. Смаглій, Л.В. Маловик. - Харків : Факт, 1998. - 384с.
39. Співає Український народний хор імені Г. Верьовки [Ноти] / Автор-упоряд. А. Т. Авдієвський; Упоряд. М. І. Пилипчак. - К. : Муз. Україна, 2005. - 275 с.
40. Стеценко К.Г. Кантати і хори / Кирило Стеценко; [упоряд. М.С. Юрченко; вступ. ст. Л.О. Пархоменко]. – Київ : Музична Україна, 2008. – 324с.
41. Стулова Г. П. Хоровой класс: (Теория и практика вокал. работы в дет. хоре) : / Г. П. Стулова – М.: Просвещение, 1988. - 125 с.
42. Українські народні пісні в перекладі для баяна М. Різоля. – К.: Музична Україна. – 20 с.
43. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. Сложные формы / В. Цуккерман – М.: Музыка, 1984. – 214 с.
44. Чернова Т. Ю. Драматургия в инструментальной музыке / Т. Ю. Чернова - М.: Музыка, 1984. - 144 с.
45. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / Чулаки М. - М.: Композитор - Санкт-Петербург, 2004. - 224 с.
46. Юцевич Ю.Є. Музыка. Словник-довідник / Ю.Є. Юцевич. - Тернопіль: Навч. книга: Богдан, 2003. - 352 с.
47. Юцевич Ю.Є. Словник музичних термінів / Ю.Є. Юцевич. – 3 вид., перераб., доп. [Текст] / Юрій Євгенович Юцевич. – К.: Муз. Україна, 1988. – 263 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. Аранжировка сведение мастеринг online / a.s.workshop. – Режим доступа : <http://www.as-workshop.ru/articles/75>
2. Види співу. – Режим доступа : <http://www.toke-cha.ru/penie.html>
3. Діджеїнг. – Режим доступа : <http://topevent.ru/dj/ru/>
4. Інструментознавство. – Режим доступу : <http://www.belcanto.ru/instrumentovedenie.html>
5. Энциклопедия: Музыка. Театр. Кино. – Режим доступу : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm
6. Продюсерский центр «брасс коллегиум» – Режим доступу : <http://www.brass-jazz.ru/notes.shtml>
7. Сайт: <http://www.rshu.edu.ua>
8. Українська музична фольклористика – Режим доступу : <http://folklor.ho.ua>
9. Color of my sound. – Режим доступу: <http://www.colorofmysound.com/categories/sound-effects/>
10. E-mail: rektorat@rdgu.uar.net